

zpravodaj

ŘÍJEN 1988

VYDÁVÁ INTEGROVANÝ MNV BÍLOVICE n/SVITAVOU
PRO OBCE BÍLOVICE n/SVIT., KANICE, ŘÍCMANICE

Text k fotografii na 2. straně pod čarou.

HISTORICKÝ ROK 1918 - VZNIK ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY

V těchto říjnových dnech si připomínáme události před 70 lety, které vedly ke vzniku samostatného státu Čechů a Slováků. 28. října 1918 byla vyhlášena Národním výborem v Praze Československá republika. Tímto dnem byl ukončen národnostní útlak našich národů Habsburskou monarchií Rakouska-Uherska. Všichni, kteří přispěli svým dílem ke vzniku Československa si zaslouží trvale naši úctu a vzpomínku. Všichni — známí i ti neznámí, kteří padli ve válečné vřavě I. světové války, ve které padlo 20 milionů lidí za zájmy imperialistických mocností. Tisíce Čechů a Slováků muselo v této válce bojovat za Rakousko-Uhersko, které utiskovalo naše národy. Historické události roku 1917, prohry a pozvolný rozklad armády Rakouska-Uherska dávalo však naději všem porobeným národům v jejich staletém národně osvobozenckém zápase. Češi a Slováci, ale také Srbové, Chorvatí a ostatní národy v uniformách Rakousko-Uherské armády začali bojovat proti Habsburské monarchii a za svobodu svých národů i za ukončení nesmyslné války. Bojují sabotážemi a vzpourami. Dvě vzpoury si připomínáme dodnes — v únoru 1918 v Boce Kotorské pod vedením Františka Raše a v květnu 1918 v Rumburku, vedenou Františkem Nohou. Obě vzpoury byly ohlasy VŘSR a i když byly potlačeny, byly výrazem touhy lidu po míru a sebeurčení národů. Na bojištích Evropy padlo za obět ještě v roce 1918 tisíce vlastenců. Bylo mnoho těch, kteří se z bojišť I. světové války nevrátili. Jejich jména byla vytesána do kamene pomníků v každém městě a téměř v každé obci. První vůbec byl postaven v naší obci na ostrůvku řeky Svitavy.

Za naši národní svobodu vedle těch na bojištích I. světové války bojovali doma i v zahraničí lidé prostí i vzdělaní, diplomaté i politici. Hledali kontakty u vlád a mezinárodních společenství v Evropě i na druhé straně Atlantiku v zájmu dovršení národně osvobozenckého boje a uznání práva našich národů na vlastní samostatný stát. Z těch diplomatů, kteří pracovali v zahraničí si připomeňme dva nejznámější — Tomáše G. Masaryka a Dr. Edvarda Beneše. Profesor Karlovy univerzity a český filosof T. G. Masaryk odchází již koncem roku 1914 do zahraničí, v roce 1915 vystupuje veřejně v Ženevě proti Rakousku-Uhersku a stává se vůdcem protirakouského od-

Vznik Československa před 70 lety úzce souvisí s Velkou říjnovou socialistickou revolucí a s ukončením I. světové války. Ve většině obcí a měst nalezneme pomníky obětem světové války. V době, kdy se stavěly se lidé domnívali, že to bude válka poslední a nikdo neočekával, že bude ještě II. světová válka a proto na nich pochopitelně nenalezneme řadovou číslovku - jen letopočet 1914—1918. Někde ještě letopočet vybudování pomníku. Málokdo ví, že podnět k budování podobných pomníků dal spisovatel Rudolf Těsnohlídek v Bilovicích již v roce 1915 vybudování mohly na ostrůvku mezi Svitavou a jejím mlýnským náhonem. Je tedy náš pomník zřejmě vůbec nejstarším pomníkem obětem I. světové války.

Foto Jiří Mazanec

boje v zahraničí a předsedou České národní rady v Paříži, v roce 1917 působil v Rusku, v roce 1918 stanul v čele Prozatímní vlády Československé ve Washingtonu, jež vydala Deklaraci o nezávislosti. 14. listopadu 1918 byl zvolen prezidentem ČSR. Nejbližším spolupracovníkem T. G. Masaryka v zahraničí byl Dr. Edvard Beneš, docent Karlovy univerzity, který odchází do zahraničního odboje v roce 1915 a stává se tajemníkem národní rady českých a slovenských zemí v Paříži, houževnatý a obratný diplomat získával vlády Dohody pro myšlenku vytvoření samostatného Československa. Od roku 1918 působil jako ministr zahraničních věcí ve všech vládách do roku 1935, kdy byl zvolen prezidentem ČSR. Obě tyto čelní politiky využili revoluční nálady lidu doma po VŘSR i možností, které dávala mezinárodní situace na konci I. světové války. Jejich podíl na mezinárodně politickém uznání Československého státu je významný.

Před 70 lety bylo plno radostí z nabyté svobody, byla to doba předsevzetí, naděje i odhodlání k budování nového státu. Dnes víme, že mnohá předsevzetí i mnohé plány se v předmnichovské ČSR neuskutečnily, sociální spravedlnost nebyla stejná pro všechny, čechoslovakismus nevyřešil národnostní otázku, buržoazní demokracie nemohla vyřešit nezaměstnanost a jiné neduhy kapitalistického systému vlastní.

Ale nikdy bychom neměli zapomenout těch, kteří se zasloužili o konec národnostního útlaku našich národů, který trval 300 let a kteří svou prací, veškeré úsilí, tužby i životy věnovali ušlechtilému cíli — svému národu a vzniku samostatného státu Československé republiky.

Vilém Kleveta

OBČANSKÉ VÝBORY HLÁSI

V Kanicích na akci vodovod bylo v letošním roce položeno potrubí na Chocholky, z vrchole Chocholek na náves a od MNV na Zleby, celkem 850 m. Této akci se zúčastnil velký počet občanů, kteří byli velice iniciativní a spolupráce všech byla příkladná. Na AT stanici byly provedeny betonářské práce uvnitř budovy a provedeno zastřešení. Mimo plán byla vybudována vodovodní přípojka k restauraci „U koupaliště“. Byly zahájeny přípravné meliorační práce na louce vedle kanického potoka. Práce na obnově restaurace byly v letošním roce minimální vzhledem k malé účasti brigádníků ze strany chaťářů. Celková hodnota díla akci „Z“ v Kanicích dosáhla v letošním roce 550 tis. korun.

V Řícmanicích na vodovodu bylo položeno 350 m potrubí přes louky a po okresní komunikaci až k hájovně, dále pak od koupaliště k Bočkovým v délce 150 m. Byla opravena vodárenská šachta pod školou a položeno potrubí v délce 200 m přes pole JZD až k polní cestě, po které příští rok bude výstavba vodovodu pokračovat. Do konce roku se plánuje ještě konečná úprava místní komunikace od návsi, kolem koupaliště a bývalého rybníka. Celková hodnota díla akci „Z“ v Řícmanicích by měla dosáhnout 450 tis. Kčs.

V Břlovicích bylo položeno na ulici Fügnerovo nábřeží 500 m vodovodního řádu a také bylo zahájeno budování kanalizace povrchových vod. U těchto

akcí největší kus práce organizační zajišťovala velice obětavě poslankyně s. Helena Eberhardová. Tyto náročné práce by se lépe prováděly při větším počtu brigádníků.

V oblasti neinvestičních akcí nepokračovaly práce tak intenzivně jako v loňském roce a to vzhledem k malé aktivitě poslanců. Nejvíce pokročily práce na ulici Obřanské, kde došlo k opravě zastávky ČSAD a dalšímu prodloužení chodníku. Na Teperově ulici bylo položeno vrchní štěrkové lože a do konce roku bude provedena povrchová úprava. Na Dobrovského návrší byla provedena oprava kanalizace, úprava komunikace bude probíhat až po zajištění projektové dokumentace. Na komunikaci na Polanku byly položeny další metry obrubníků, bohužel ne v takovém rozsahu jak bylo plánováno. Od okresní komunikace směrem na Mladova byl položen asfaltový koberec. Nové nátěry dostala lávka i most přes řeku Svitavu.

V letošním roce nemůžeme být spokojeni s konečným výsledkem v oblasti neinvestičních akcí. Občanské výbory a poslanci si musí uvědomit, že žádné porady a schůzování nám obec nezlepší. Je třeba pochopit, že každý poslanec musí znát práce schopné občany ve svém poslaneckém obvodu, musí znát nejen kolik hodin se tyto občany zavázali odpracovat pro obec, ale hlavně musí sledovat vývoj situace na akcích ve svém obvodu a získávat občany k aktivní práci na realizaci volebního programu.

V oblasti služeb nastal skutečný rozvoj tak, jak jsme jej naplánovali pro toto volební období. Od zřízení cukrárny a rekonstrukce pekárny jsme neustoupili, obě akce zahájíme po obdržení finančních prostředků z ONV Brno-venkov.

Naopak jsme využili nabídky finančních prostředků ze sociálního odboru ONV Brno-venkov a zřídili jsme za pomoci občanů v Bílovicích a Kanicích kluby důchodců.

Pro celý rok probíhala intenzivní projektová a předprojektová příprava výstavby školní jídelny a tělocvičny ve dvoře ZŠ. Do zahájení výstavby v dubnu 1989 musí být provedena přeložka dálkových kabelů. Tuto akci si musí vzít za své tátové žáků ZŠ i MŠ. Za dosavadní obětavou práci na přípravě projektu patří poděkování rady MNV učitelé základní školy s. Bohuslavu Kousalíkovi.

Rada MNV

ZPRÁVA

O VÝSLEDKÁCH HOSPODAŘENÍ DROBNÉ PROVOZOVNY MNV BÍLOVIC NAD SVITAVOU K 31. ČERVENCI 1988

Celkové příjmy Drobné provozovny za rok 1987 činily:	321 tis. Kčs
Příjmy od obyvatelstva činily za rok 1987:	125 tis. Kčs
K 31. 7. 1987 činily celkové příjmy:	74 tis. Kčs
K 31. 7. 1988 činily celkové příjmy:	520 tis. Kčs
Což je 7 krát více	
K 31. 7. 1987 činily příjmy od obyvatelstva:	32 tis. Kčs
K 31. 7. 1988 činily příjmy od obyvatelstva:	282 tis. Kčs
Což je 8 krát více	

Výdaje provozovny činily k 31. 7. 1987: 46 tis. Kčs
 Výdaje provozovny činily k 31. 7. 1988: 446 tis. Kčs

Výše výdajů je odvislá od rozšiřování provozovny a její vybavování jak ZP, DKP, tak materiálem potřebným k provádění služeb.

V letošním roce k 31. 7. 1988 zajišťovala DP MNV následující služby s dosaženými výsledky ve srovnání se stejným obdobím roku 1987:

středisko	1987			1988		
	příjem Kčs	vydání Kčs	zisk Kčs	příjem Kčs	vydání Kčs	zisk Kčs
sklenářství	8 114	2 605	+ 5 509	11 586	2 981	+ 8 605
Autodoprava	10 287	22 987	-12 700	79 515	44 628	+34 887
Švadlena	3 255	1 954	+ 1 301	5 689	4 703	+ 986
Sběrna obuvi	3 037	2 993	+ 44	7 307	5 779	+ 1 524
Sběrna šatstva	—	—	—	23 909	25 453	- 1 544
Koupaliště	15 530	12 781	+ 2 749	37 835	12 424	+25 411
Staveb. údržba	12 460	1 116	+11 344	92 594	89 239	+ 3 355
malíř, natěrač	3 136	2 050	2 050	33 016	17 674	+15 342
autoopravna	—	—	—	101 728	86 156	+15 572
kadeřnictví	—	—	—	80 570	113 152	-32 582
tesař	—	—	—	1 065	2 332	- 1 267
čalouník	—	—	—	5 227	4 488	+ 739
zámečnick	—	—	—	—	1 150	- 1 150
stolař. práce	—	—	—	14 492	4 836	+ 9 656
elektro	—	—	—	15 939	11 108	+ 4 831

Ve druhém pololetí t. r. bude rozšířena kapacita malíř-natěrač přijetím dalšího pracovníka na plný pracovní úvazek.

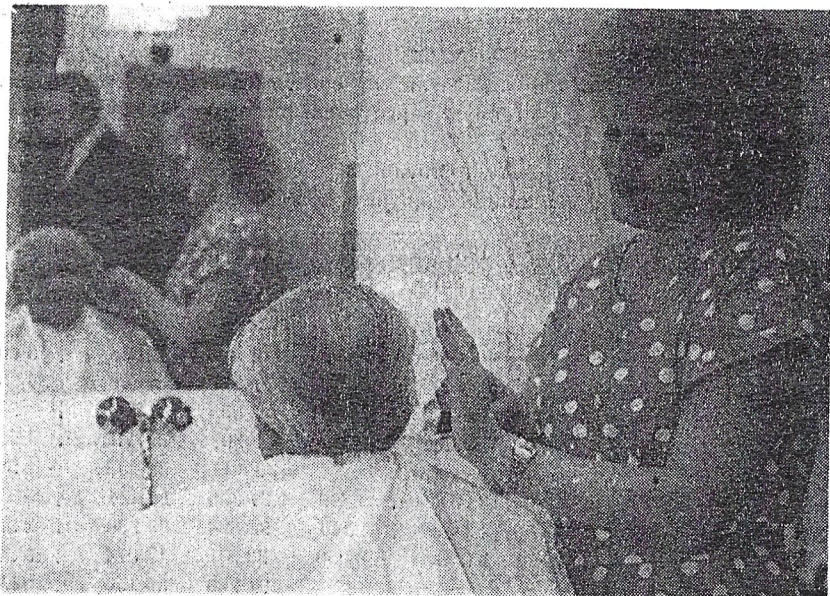
Od října t. r. bude rozšířen provoz pedikury i na všední dny a pokud se osvědčí prozatímně zkušební provoz kosmetiky, rovněž se do konce roku upraví provozní doba na více dní v měsíci.

Od listopadu t. r. bude v provozu stolařská dílna v Řícmanicích a v současné době je uváděna do provozu zámečnická dílna v Kanicích.

Od počátku roku zabezpečuje DP rovněž v pracovní dny rozvoz obědů pro důchodce v obcích Bílovice nad Svitavou, Řícmanice, Kanice a Ochoz.

Od ledna 1989 bude rozšířena autodoprava o 1 stálého řidiče, tudíž DP bude mít k dispozici 2 nákladní auta Š 706 pro zajištění dovozu stavebního materiálu a 1 auto V3S sklápěč pro vyvážky s řidičem na vedlejší pracovní poměr.

V současné době, prakticky až do jara příštího roku nemůžeme počítat s prováděním zednických prací pro občany z důvodů modernizace a stavby středisek vlastního provozu DP (tzn. autodílna, dodělavky střediska čalouníka, sklenáře atd.)

Chceme rozšířit činnost střediska stavební údržby a proto Drobná provozovna přijme zedníky a pomocné dělníky. Informace u vedoucího DP. Od 1. září t. r. rozšíří DP MNV stávající služby o vodoinstalační práce přijetím pracovníka na vedlejší pracovní poměr.

Václav Kůra, vedoucí Drobných provozoven MNV

STAVEBNÍ ÚŘAD PRO OBČANY

Už od května 1987 nemusí občané jezdit vyřizovat své žádosti o vydání stavebního povolení do Pozořic. Vyhláškou ONV Brno-venkov ze dne 23. 4. 1987 s účinností od 1. 5. 1987 byl určen Místní národní výbor v Bílovicích nad Svitavou stavebním úřadem.

Stavební úřad vykonává ve svém územním obvodu (Bílovice nad Svitavou, Řícmanice, Kanice, Babice nad Svitavou, Ochoz u Brna) pravomoc v rozsahu vyplývající z zákona č. 50/1976 Sb. — stavební zákon a dalších právních předpisů. Z tohoto hlediska považují za vhodné objasnit několik základních skutečností. Občané jsou povinni ohlásit na stavebním úřadě veškerou stavební činnost, kterou vykonávají na svém pozemku. Stavební úřad posoudí, zda jimi ohlašované práce vyžadují jen ohlášení nebo podléhají stavebnímu řízení a vydání stavebního povolení. (viz § 57 odst. 1 zák. č. 50/1976 Sb.)

Písemné ohlášení stavebnímu úřadu postačí:

a) u drobných staveb, plnicích doplňkovou funkcí ke stavbě hlavní, které neovlivňují životní prostředí, do 16 m²;

- b) u stavebních úprav, které nemění vzhled stavby, nezasahuje se do nosných konstrukcí stavby, nemění se způsob užívání stavby, neohrožují se zájmy společnosti;
- c) u údržbových prací, jejichž provedení by mohlo ovlivnit stabilitu stavby, požární bezpečnost, vzhled, životní prostředí, u všech údržbových prací na stavbě, která je kulturní památkou.

K ohlášení se přikládá jednoduchý náčrt s popisem stavebních prací, doklad o vlastnictví pozemku, na kterém budou práce prováděny.

Pokud stavební práce vyžadují stavební povolení, k žádosti se přikládá:

1. Snímek pozemkové mapy.
2. Výpis z evidence nemovitostí.
3. Situace v M 1 : 500 se zakreslením stavby již se návrh týká a její polohy s vyznačením vazeb na okolí.
4. Vyjádření dotčených orgánů státní správy.
5. Rozhodnutí odboru VLHZ ONV Brno-venkov o vynětí ze ZPF.
6. 3X projektovou dokumentaci stavby, vypracovanou projektantem (povolení k projektové činnosti na uvedenou stavbu vydává stavební úřad MNV v Bílovicích nad Svitavou).
7. Prohlášení kvalifikované osoby, že bude provádět stavební dozor.
8. Jméno a přesné adresy majitelů sousedních nemovitostí.

Pro některé občany v Bílovicích nad Svitavou je v současné době aktuální zřízení vodovodní přípojky, což také vyžaduje vydání stavebního povolení. K žádosti o vydání stavebního povolení je třeba přiložit vyjádření MNV Bílovice nad Svitavou, který může stavebníkům zajistit vypracování projektové dokumentace u JmVaK.

Při povolování novostaveb, přístaveb a nástaveb, kdy se mění výška, půdorys objektu, musí stavebnímu řízení předcházet územní řízení o umístění stavby, které probíhá samostatně na základě návrhu podaného stavebníkem.

K žádostem o umístění zahradních chat a rekreačních chat, bych ráda uvedla: Podle § 48 vyhl. č. 83/1976 Sb. lze rekreační chatu povolit pouze ve schválených rekreačních oblastech a zahrádkářskou chatu podle § 51 vyhl. č. 83/1976 Sb. pouze ve schválených zahrádkářských osadách.

Vzhledem k tomu, že každý stavební záměr občanů má svá specifika, bylo by vhodné si vyžádat podrobnější informace přímo na stavebním úřadě, kde je možné získat i některé předtisky žádostí.

Ing. Miluše Tutková

Okénko do našich závodů

Z HISTORIE KAMENOPRŮMYSLU V BÍLOVICÍCH NAD SVITAVOU pokračování z minulého Zpravodaje

V říjnu 1948 dochází k všeobecnému znárodnění kamenoprůmyslu a pro oblast Moravy je vytvořen národní podnik Moravský průmysl kamene se sídlem v Přerově, do kterého je zařazena i bílovická provozovna a do jejího čela je v souvislosti s tím dosazeno nové vedení v čele s Karlem Duškem.

Úkolem nového vedení a všech 23 pracovníků provozovny byla hlavně modernizace strojového parku. Podařilo se uvést do pohybu ocelový kolos, vyměnit broušící ramena a postavit další rámovou pilu. A tak se v roce 1950 provádí asi 4000 m² deskových prací, které se osazují na válkou poškozených budovách v Brně, ale také na nové administrativní budovy závodů v Bratislavě a Komárně.

V roce 1951 se opět změnila firma a to na Jihomoravský průmysl kamene se sídlem v Brně. Výrobky i práci našich kameníků najdete v Brně na budově finanční správy, na rekonstrukci kláštera na Grohově ulici, v mléčném baru naproti nádraží, v obchodním domě na náměstí Svobody (tehdy Rozkvět), na budově Technického muzea, Elektrotechnických závodů i hotelu Metropol. V Bratislavě pak na Domě pionýrů Klementa Gottwalda, Slovenském zemědělském muzeu, poverenictvu pošt a dalších. Objem výroby stoupl na 5000 m². V následujícím roce se vyráběly typizované obkladové desky z hořického pískovce, jimiž se obkládaly obytné domy v Praze a žulové broušené dlaždice, které byly použity na pomníky v Praze a ve Svidníku.

V druhé polovině padesátých let se rozběhla opět velká investiční výstavba a tak auta s materiálem a za nimi osazovači jezdili do Havířova, Ostravy-Poruby, Prahy, Plzně, Luhačovic, Zvolena, Banské Bystrice, Lučence, Smrčáků, Žiliny, Bratislavy a do dalších míst.

V roce 1959 vystřídal ve funkci vedoucího provozovny s. Karla Duška současný vedoucí Alois Hudec. V té době měla provozovna celkem 29 pracovníků a získala nové — první — učně na obor kameník. Mezi jinými výrobky začala opět s výrobou benátské dlažby k využití odpadového materiálu. S dílem tohoto období se setkáváme mnozí denně v příchodech na nástupiště hlavního nádraží v Brně, v restaurační samoobsluze Sputnik, v prodejnách mléčných výrobků na Palackého a Dimitrovově ulici, ale také při zvláštních příležitostech, když vedeme své známé do Technického muzea, nebo do Muzea dělnického hnutí v Brně či do Etnografického ústavu Moravského muzea nebo do Mendlova památníku.

Zahraniční hosté se také na mnoha místech v ČSSR setkávají s prací bílovických kameníků třeba už při výměně peněz v bance, v prodejnách Tuzexu a v řadě významných hotelů: Moskva v Gottwaldově, Avion v Hradci Králové, Národní dům v Olomouci, Zvon v Českých Budějovicích, v Brně pak samozřejmě v Internacionalu, Continentalu, Grandu. Mramorové obložení našich kameníků obklopuje hotsy restaurací v Karlových Varech, v Dukle v Pardubicích i v příjemných vinárnách v Brně na Špilberku nebo ve Znojmě v Corse. Tisíce návštěvníků Janáčkova divadla v Brně se obdivují nejen uměleckým výkonům divadelních umělců, ale i prostředí, na jehož ztvárnění měli zase velký podíl kameníci z našeho závodu. Také statisíce kupujících v brněnském PRIORU ve chvílích oddychu spočinou pohledem na kamenické práci bílovického závodu.

Do provozovny přicházejí nové stroje a jako první zavádí v kamenoprůmyslu působivou úpravu stěn, známou jako mramorové nebo travertinové řemínky. V této době — v roce 1966 — opět provozovna mění firmu: je zařazena do Českomoravského průmyslu kamene v Hradci Králové.

Podle zápisu Karla Duška zpracovali Alois Hudec a Boř. Nejezchleb

Okénko do historie

Ve většině čísel našeho Zpravodaje jste měli možnost nahlédnout do historie našich obcí. Články od různých autorů poskytovaly pohledy do různých období minulosti a různých oblastí společenského i hospodářského života. Tímto číslem Zpravodaje začínáme otiskovat souvislý pohled od nejdávnějších dob až po současnost. Autorem je, odborník — promováný historik PhDr. Jiří Jaroš, náš občan. Ve statcích zachycuje stručně výsledky badatelů dřívějších i současných. Tam, kde rozsah zpráv a informací vám nebude stačit, můžete se obrátit k hlubšímu poučení, které naleznete v literatuře, jejíž seznam je uváděn buď přímo v textu nebo jej naleznete v závěru celé práce.

Mnoho z regionální literatury je pro všechny k nahlédnutí ve zvláštním oddělení místní lidové knihovny. Zájemem o historii našeho domova upevňujeme své vlastenecké cítění a krajina našich obcí se nám stává ještě bližší a dražší.

Redakce

PhDr. JIŘÍ JAROŠ

Bílovicko v pravěku a ve středověku I.

Obec Bílovice nad Svitavou a její blízké okolí k sobě vždy poutaly pozornost nejenom svými přírodními krásami, ale také bohatou minulostí. Následující seriál informací z pravěké a středověké historie obce a okolí připomíná alespoň základní mezníky vývoje oblasti.

Jak se můžeme dívat na oblast Bílovicka?

Z geologického hlediska je to hraniční oblast vyvětlých hornin na straně jedné a vápenců na straně druhé. Jejich přibližnou hranici tvoří řeka Svitava. Na jejím pravém břehu se rozkládá tzv. brněnská vyvělina, na levém břehu zasahuje výběžky jižní krasová oblast.

Ze zeměpisného hlediska je to tedy vstupní část terénu Moravského krasu.

Z historického hlediska je Bílovicko hraniční oblastí starého pravěkého osídlení; na jihu sousedí s brněnskou sprašovou kotlinou, osídlenou zemědělci, kdežto podhorská oblast bílovická navazuje na kovollteckou a železářskou oblast Krasu.

Uvedme přehled nejvýznamnějších pravěkých a historických nalezišť oblasti Bílovicka, abychom takto získali názornou představu o vývoji zdejšího osídlení:

Jeskyně Pekárna v údolí Říček (asi 80 až 25 000 let př. n. l.) je doposud nejstarším známým sídlištěm v okolí Bílovic; její osídlení sahá do středního a mladého paleolitu (střední a mladší úsek straší doby kamenné). Byla zkoumána již v minulém století známými krasovými badateli dr. Wanklem, J. Kniesem, M. Křížem a F. Koudelkou. Největší výzkumy zde podnikl profesor Absolon, později pak Moravské muzeum v Brně a Archeologický ústav ČSAV v Brně.

Jeskyně Výpustek u Babic (asi 7 až 5 000 let př. n. l.) je nejbližším jeskynním sídlištěm v okolí Bílovic; její trvalé osídlení dokazují pozůstatky obyvatel staršího neolitu (starší úsek mladší doby kamenné) — první keramika, hlazené kamenné nástroje. Rovněž tuto jeskyni zkoumal J. Wankel, M. Kříž a další badatelé.

Bílovice — Hradisko nad Palackého údolím je nejstarším známým otevřeným sídlištěm v samotné obci. Toto hradisko bylo souvisle osídleno v neolitu (mladší a pozdní doba kamenná).

Maloměřice — trať Občiny jsou dalším typem neolitického sídliště v okolí Bílovic s nálezy kamenných štěpaných nástrojů.

Maloměřice — Holý kopec je trať, která poskytla doklady neolitického sídliště lidu s moravskou malovanou keramikou, tvůrce nejdokonalejší keramiky tohoto období (konec mladší doby kamenné, asi 4500-3000 let př. n. l.).

Obřany — Hradiska, rozsáhlé sídliště téměř všech pravěkých kultur, bylo objeveno již v minulém století; pracovala na něm řada moravských archeologů. Zachovaly se zbytky valů, patrně dodnes. Výkopy přinesly nálezy zbytků sídliště zvláště z mladší doby bronzové a z počátku starší doby železné (hallstattské), zejména kultury slezsko-platěnické a podolské. Po zániku těchto kultur osídlili hradisko Kelty, a nakonec Slované.

(Názvy jednotlivých nalezišť, území, národů a civilizací používají archeologové — podobně jako jiní vědci, například geologové — pro označení souborů pozůstatků dávných osídlení. Tak například označení doba hallstattská vzniklo podle známého pohřebiště v Hallstattu v Solné komoře v Rakousku, podolská kultura podle naleziště z pozdní doby bronzové až starší doby železné v Podolí u Brna, atd.).

Jeskyně Býčí skála u Adamova — významné jeskynní sídliště, pohřebiště se známým kultovním pohřbem velmože z konce starší doby železné, který široce popularizoval obraz akademického malíře Zdeňka Buriana, používaný k výuce v našem školství. Již v minulém století ji zkoumal „otec moravské archeologie“ dr. Jindřich Wankel (v letech 1869, 1872 a později). Řada originálních nálezů, zejména proslavená plastika bronzového býčka, je nyní uložena v muzejních sbírkách ve Vídni, její kopie vlastní Moravské muzeum v Brně. K významným nálezům patří rovněž pozůstatky kovářské dílny, jedny z nejstarších dokladů aktivního železářství v krásové oblasti.

Staré Zámky u Líšně jsou pravěkým hradiskem osídleným již v období neolitu; jeho valy budovali již obyvatele v době hallstattské. Nakonec tu Slované vybudovali velké hradiště, které bylo později zničeno nožářem. Slovanské osídlení zde zkoumal v padesátých letech akademik Poulik, který datoval vznik hradiska na polovinu 8. století n. l. a jeho zánik ke konci 10. století n. l. Bylo tu objeveno též pohřebiště.

Jeskyně Kůlna u Sloupu — významné jeskynní sídliště a Bílovicím nejbližší naleziště pozůstatku neandertálce — částí jeho pravé horní čelisti. 13 vrstev ukrývalo namátky lidské činnosti z období středního a mladého paleolitu. I přes ničivé zásahy za druhé světové války (v jeskyni byla instalována letecká továrna) byly výzkumy započaté od roku 1961 velmi bohaté na kamenné nástroje, zvířecí kosti i ozdoby lidu magdalénské kultury (název podle francouzského naleziště La Madeleine, konec mladého paleolitu, asi 28 až 15 tisíc let př. n. l.). V jeskyni se připravuje expozice o výzkumech.

SPORY O KOSTEL V BÍLOVICÍCH

Před 80 lety, 5. července 1908, obřanský farář P. Bohuslav Homola posvětil základní kámen ke stavbě bílovického kostela. V té době byl starostou obce Antonín Kartous, řídícím učitelem Josef Tepera a obec měla 1200 obyvatel (1185 Čechů a 15 Němců) a 247 domů.

Plán stavby navrhl královopolský architekt Antonín Blažek a stavbu zadanou s 12% slevou za 40.937,42 K provedl za dozoru architekta ing. Jáná Flory brněnský stavitel František Prikryl. V červnu roku 1909 stavitel zaslal předsedovi Kostelní jednoty od kostela klíče, ač některé práce nebyly dokončeny a kostel nebyl řádně předán a předložil účty po 12% slevě na částku 51.652,63 K místo oferovaných 40.947,42 K s 12% slevou na 36.024,93 K. Vznikl spor, v němž stavitel zastupoval Dr. Adolf Stránský a Kostelní jednotu Dr. Josef Koukal. Valná hromada zvolila nový výbor a předsedou Jana Janáka. Znalci zjistili, že stavba není dokončena, což Okresní hejtmanství konstatovalo, ale soudní znalci usoudili, že nedostatky jsou malicherné, a tak Zemský soud 12. 6. 1910 odsoudil Jednotu k zaplacení 12.875,38 K a Vrchní zemský soud 14. 9. 1910 rozsudek potvrdil. Stavba byla při další prohlídce prohlášena za vadnou a Okresní hejtmanství nařídilo kostel zavřít. Dr. Stránský žádal, aby byla na kostel uvalena exekuce a v novinách se psalo, že kostel bude prodán Židovi.

Nejvyšší soud oba rozsudky potvrdil a Jednota měla zaplatit o 20.000 K více. Okresní hejtmanství prohlásilo kostel za ústav veřejný a všeúčinný a exekuci zakázalo.

V roce 1912 konzistoř a Moravské místodržitelství naléhaly, aby spor byl vyřízen smírně a místodržitelství nařídilo, aby stavba byla znovu prozkoumána. Komisi bylo zjištěno, že kůr musí být podepřen dvěma železnými sloupy, do střechy vniká voda, konstrukce je slabá a nahnilá, střecha spočívá na římsě místo na zdi a věž je nepoměrně vysoká, při nárazu větru hrozí nebezpečí zhroutilí.

Církevním úřadům ThDr. Antonínu Cyr. Stojanovi a Okresnímu hejtmanství se podařilo získat pro Kostelní jednotu státní subvenci 25.000 K a 31. 12. 1912 došlo k dohodě. Stavitel obdrží ze státní subvence 15.000 K, k úplnému vyrovnaní všech pohledávek i s úroky a výlohami sporu. Jednota se vzdá jakýchkoliv nároků proti staviteli za nedokonale provedené práce; Dr. Stránský odvolá všechny žádosti za exekuce a oznámí to Moravskému místodržitelství. Za dalších deset tisíc subvence provedou se řádně všechny nutné opravy a doplní se vnitřní zařízení kostela.

Na jaře roku 1913 byla snížena příliš vysoká věž a opravena střecha a rovněž všechny ostatní práce byly dokončeny.

Hlavní oltář darovali manželé Jan a Filoména Janákoví, zvony Dr. Eisler, Pivořar Moravia a Starobrněnský pivovar, kostelní inventář bílovicích občané a letní hosté a věžní hodiny obecní rada. Nemálo přispěl i kníže Jan II. Lichtenstein.

Slavnostní svěcení se konalo před 75 lety 20. července 1913. Kostel vysvětil za účasti obřanských kněží bystrcký děkan P. Julius Koubek a kázání měl profesor I. české reálky P. Alois Slovák.

Dnem 1. září 1913 byla v Bílovicích zřízena expositura fary obřanské a expositou byl jmenován žarošický rodák P. Josef Fišer.

Zvony byly 19. 3. 1917 rekvírovány a nově pořízené byly posvěceny 26. 10. 1924 biskupem ThDr. Josefem Kupkou. Za II. světové války však byly opět úředně zabaveny a 12. 3. 1942 vyzváněly naposled. Hlas nových zvonů, odlitých firmou Rudolf Manoušek v České u Brna a posvěcených ThDr. Karlem Skoupým, rozléhal se po vsi, po údolí a stráněch, poprvé 21. 12. 1947. Kostel, postavený na návrší nad dědinou a údolím, je dnes pěknou dominantou naší obce.

Miloslav Procházka

Okénko do organizací NF

ZO SVAZARM BÍLOVICE NAD SVITAVOU

Radioamatéři v naší obci

Bylo to před desíti lety, kdy se několik zájemců o elektrotechniku rozhodlo založit při ZO Svazarmu v Bílovicích nad Svitavou radioklub. Do funkce předsedy si zvolili s. Zdenka Formana.

Nejprve bylo nutno získat vhodné prostory pro vlastní práci, což se posléze podařilo svépomocnou adaptací objektu vedle Kulturního domu. Podmínky zde sice ani potom nebyly zcela vyhovující, ale přesto se činnost začala rozvíjet. Byla zahájena příprava k soutěžím v „Honu na lišku“, dále pak to bylo zahájení výcviku v příjmu telegrafní abecedy. Pozornost byla také věnována náboru dalších členů se zájmem o elektroniku a HI FI.

Začátkem roku 1979 nás bylo kolem dvaceti a tehdy jsme se rozhodli uvést též do provozu vysílací stanici. Vedoucím operátorem byl ustanoven s. Pavel Vágnér OK 2 PAU a předsedou klubu pro následující období zvolen s. Alois Trnka OK 2 PAV.

Na kus řeči přišel i první radioamatér vysílač v Bílovicích vůbec, s. František Skácel, který pracoval od října 1945, pod značkou OK 2 SN, až do roku 1950. Již tehdy byly signály z naší obce slyšet po celé Evropě, na dálném východě i v zemích Ameriky.

Po vyřízení formalit s povolovacím orgánem byla našemu klubu přidělena volací značka OK 2 KGU s platností od 1. května 1979. Naši vlastní radiostanici tvořil starý armádní přijímač „Lambda 4“, telegrafní vysílač a anténu jsme postavili sami.

Brzy se ukázalo, že vysoká napětí se vzájemně nesnášejí s vysokou vlhkostí místnosti. Naskytla se však možnost získat pro účely Svazarmu budovu bývalé prodejny, která byla posléze z prostředků ÚV Svazarmu prostřednictvím dalších složek zakoupena. Již během adaptace, při které jen členové radioklubu odpracovali 1877 brigádnických hodin, byla uvedena kolektivní stanice znovu do provozu.

Nezapomněli jsme ani na spolupráci se složkami NF. Naši členové se podíleli též na akcích ke zvelebení obce, bylo instalováno zařízení pro ozvučení sálu Kulturního domu a zajišťována jeho obsluha při různých akcích. Každoročně jsou od této doby našimi techniky ozvučovány prvomájové manifestace.

Také při radioamatérských soutěžích jsme dosahovali dobrých výsledků, o čemž svědčí např. 3. místo na krajském přeboru v rychlotelegrafii v roce 1979, nebo 7. místo na federálním přeboru v roce 1981. Stalo se tradicí obsazovat přední místa na okresních přeborech.

Přicházeli další zájemci, takže koncem roku 1983 měl náš klub celkem 32 členů. Činnost se rozvíjela i v dalších oblastech. Soustavným sledováním pásem VKV se podařilo zachytit televizní vysílání ze Zimbabwe. Na VKV jsme absolvovali řadu soutěží v polních podmínkách, spolupracovali jsme při výstavách svazarmovské práce. Naši instruktoři působící ve výcvikovém středisku branců radistů při OV Svazarmu byli vysoce hodnoceni.

Na základě naší aktivity nám byla tady poskytnuta menší částka, za kterou se nám podařilo vybavit naši vysílací stanici alespoň zánovním zařízením, což nám umožnilo částečně se při provozu na krátkých vlnách přiblížit současným požadavkům. Pro pásmo VKV používáme aparaturu amatérské výroby. Přesto, hlavně v polních soutěžích, dosahujeme celkem dobrých

výsledků. Umístění bývá kolem 20.-30. místa, při účasti cca 150 stanic v kategorii, ale i lepší (viz 6. místo PD VKV 1983, 13. místo 1984). Náklady na dopravu, stravu a podobně si účastníci hradí sami.

Začátkem roku 1985 byl pro další období zvolen předsedou ing. Tomáš Poušek z Brna a po skončení adaptace jsme provedli nábor mládeže. Naši mladí závodníci začali obsazovat pěkná místa i v ROB (Hon na lišku). V průběhu roku vyplnilo klubové večery převážně školení pro začínající i pokročilé operátory. Někteří absolventi v dalším roce předstoupili před zkušební komisí. Po obdržení příslušných osvědčení pak přibýlo celkem 6 operátorů a 1 operátorka. Nutnost vyšší úrovně přípravy, zkoušek a odbornější náplně práce než dosud měla však také příčinu v úbytku zájmu některých jednotlivců. Několika dalším se zdálo, že naše úsilí, hlavně o vybavení klubu, není dostatečné a odešli v očekávání lepšího do zavedenějších klubů. Tyto okolnosti měly za následek pokles členské základny.

Nástupem nového volebního období, začátkem roku 1988, byl zvolen nový výbor klubu, v čele se s. Vágněrem. Klub má nyní celkem 17 členů, 15 z nich je držitelem osvědčení v různých kvalifikacích.

Je tedy předpoklad, že můžeme pokračovat v práci, o čemž svědčí např. úspěšný příjem signálů palubního majáku družice UO 11, pomocí kterých byl sledován postup Sovětsko-kanadské polární expedice, nebo příprava pokusů se slyšitelností signálů v předem vypočtené trase a podobně.

Uvítáme však všechny vážné zájemce, pro které by se naše záliba mohla stát atraktivní, protože větší kolektiv může zvládnout více.

Členové klubu, radioamatéři se také zúčastňují na akcích „Z“ všech složek NF. Jsou ochotni přiložit ruku k dílu za lepší budoucnost naší obce.

Je velká škoda, že se před dvěma lety rozpadl střelecký klub, pro který nebyly vytvořeny dostatečné podmínky. Tento klub v době svého působení také vykazoval velice dobré výsledky na soutěžích.

Stále hledáme někoho, kdo by byl ochoten znovu vzkřísit střelecký klub a být mu dobrým vedoucím. Ze strany ZO Svazarmu mu bude poskytnuta pomoc a podpora. Pokud by někdo byl ochoten tento klub vést nebo o někom vhodném věděl, necht se obrátit na výbor Svazarmu.

Výbor Svazarmu Bílovice nad Svitavou

Společenská kronika

Od 1. ledna do 30. června 1988 se v Bílovicích nad Svitavou narodilo 8 dětí, v Řícmanicích 3 děti a v Kanicích 2 děti.

Bílovice nad Svitavou

5. 2. Vladimír Drápal, Polanka 648
13. 2. Petr Zmeškal, S. K. Neumana
15. 2. Neja Drlíková, Havlíčková 185
- 8.3. Kateřina Šeráková, Husova 521
24. 3. Veronika Havlíčková, Polanka 629
6. 5. Michaela Smetanová, Havlíčková 498

7. 8. Vojtěch Sluka, Obřanská 615

Řícmanice

17. 4. Kamila Netoušková, č. p. 111
30. 1. Michal Čermák, č. p. 187
5. 2. Viktor Heger, č. p. 55

Kanice

12. 3. Romana Jurzová, č. p. 148
 29. 6. Eliška Kousalíková, č. p. 137
- Sbory pro občanské záležitosti přejí všem narozeným dětem hodně zdraví a jejich rodičům mnoho radosti a spokojenosti ze svých dětí.

Od 1. července do 31. prosince 1988 oslavili nebo oslaví svá životní jubilea tito naši spoluobčané:

Z Bílovic:

92 let

4. 9. Kateřina Kapustová

89 let

9. 7. Růžena Petržilková

88 let

4. 12. Marie Stuchlá

87 let

1. 10. Emílie Volavková

86 let

18. 9. Eduard Ondrášek

1. 10. Emílie Peřinová

6. 11. Františka Pospíchalová

15. 11. Helena Applová

85 let

2. 11. Metoděj Krahulec

22. 12. Marie Lázníčková

84 let

25. 8. Jan Chromek

22. 12. Marie Fialová

28. 12. Anežka Cenková

83 let

29. 7. Julie Pernicová

31. 12. Silvestr Muselík

82 let

8. 7. Marie Filová

8. 9. Marie Staňková

10. 9. Marie Honková

12. 9. Marie Procházková

11. 10. Arnoštka Drlíková

24. 10. Rudolf Havlíček

12. 12. Jaroslav Drlík

18. 12. Františka Srbová

81 let

14. 7. Anna Kalodová

25. 9. Františka Pokorná

15. 10. Hedvika Kartousová

25. 11. Božena Křivonožková

31. 12. Marie Bandochová

80 let

19. 7. Marie Krahulcová

20. 7. Emanuel Moser

29. 7. Anna Kučerová

1. 8. Emílie Richtrová

16. 10. Marie Hlaváčová

15. 12. František Tomášek

18. 12. František Staněk

27. 12. Marie Kotolová

Z Řícmanic:

95 let

4. 10. František Čeroch

91 let

23. 10. František Zabloudl

86 let

14. 7. Růžena Benešová

23. 8. Rudolf Polák

7. 9. Vladimír Polák

1. 10. Terezie Kalodová

85 let

13. 10. Karla Šolarová

15. 10. Hedvika Mahelová

84 let

19. 9. Aloisie Capilová

83 let

9. 7. Amálie Nečasová

16. 9. Ludmila Skryjová

82 let

1. 9. František Prokop

22. 10. Růžena Dědková

22. 11. Julie Rádsetoulalová

81 let

10. 9. František Březina

80 let

7. 7. Marie Prokopová

20. 9. Stanislav Bernhard

25. 12. Jiří Gazda

18. 11. Cecilie Slaná

Z Kanic:

89 let

16. 11. Marie Krejčí

88 let

10. 7. Růžena Křivonožková

9. 9. Františka Šedá

87 let

8. 7. Marie Nesrovnalová

3. 8. Anna Řeháková

85 let

10. 7. Vincenc Blažík

83 let

29. 7. Jan Křivonožka

10. 12. Hlaváčová

Všem těmto jubilantům z Bílovic, Řícmanic, Kanic přeje Sbor pro občanské záležitosti hodně zdraví a životní pohody do dalších let.

ZLATÁ SVATBA

30. října oslaví manželé František a Antonie Kartousovi z Bílovic nad Svitavou, Kratinova ulice ZLATOU SVATBU.

SPOZ v Bílovicích jim k tomuto životnímu jubileu přeje hodně zdraví, spokojenosti a ještě mnoho společných let.

Od 1. ledna do 31. července 1988 zemřeli tito naši spoluobčané:

Z Bílovic:

83 let Antonie Jelínková

83 let Anna Pešová

67 let František Žídek

72 let Božena Holubářová

86 let Petr Appl

88 let Emílie Müllerová

79 let Marie Moučková

80 let Aloisie Kartousová

82 let Čeněk Sámek

80 let Žofie Weitová

62 let Štěpánka Mrázková

60 let Karel Ondrůj

74 let Růžena Mokrá

77 let Antonín Burian

33 let Miroslav Sekáč

92 let Růžena Ševčíková

83 let Ludmila Mazancová

Všem našim zemřelým spoluobčanům věnujeme tichou vzpomínku.

SPOZ Bílovice nad Svitavou

82 let

2. 8. Božena Landrová

8. 8. Anděla Kupčíková

10. 9. Antonín Pernica

81 let

11. 10. Františka Mikulová

7. 12. Marie Hamplová

80 let

18. 8. Růžena Švehlová

Z Kanic zemřeli tito spoluobčané:

84 let Emílie Petlachová

85 let Richard Hloušek

85 let Jindřiška Hlaváčová

58 let Anežka Suchá

85 let Emílie Dvořáková

62 let Bohuš Paděra

Z Řícmanic zemřeli tito spoluobčané:

19. 1. Antonie Křičková

24. 1. Milada Chromíková

12. 6. Božena Miewaldová

4. 7. Josef Vranka

25. 3. Josef Hájek

12. 8. Anežka Kyzlinková

26. 8. Otto Šurel

Zveme Vás všechny na ...

70 LET ČESKOSLOVENSKA — 70 LET ČESKOSLOVENSKA

Společné zasedání MNV a MV NF v Bílovicích nad Svitavou a slavnostní shromáždění občanů k 70. výročí vzniku Československa, které se koná v sokolovně v Bílovicích v pátek dne 28. října přesně v 19 hodin.

Program:

- Zahájení
- Kulturní pásmo žáků základní školy v Bílovicích
- Přednáška
„70. výročí vzniku Československa“
- Koncert Brněnského akademického sboru diriguje Petr Šumík. Zaspívají skladby Antonína Dvořáka, Leoše Janáčka, Bohuslava Martinů, Arnošta Parssche a lidové písně.

70 LET ČESKOSLOVENSKA — 70 LET ČESKOSLOVENSKA

Lampiónový průvod k 71. výročí Velké říjnové socialistické revoluce, který vyjde od školy v Bílovicích přesně v 17 hodin v pondělí 7. listopadu 1988 ke hrobu sovětských vojáků na hřbitov.

BRIGÁDY K VÝSTAVBĚ TĚLOCVIČNY A JÍDELNY ZŠ

I vy rozhodujete o tom, zda bude či nebude ve dvoře základní školy stát moderní velká tělocvična a školní jídelna.

Nebude-li ještě na podzim připraveno staveniště (přeložky kabelů, vodovodu, odstranění staveb a porostu ...), je celá stavba na mnoho let ztracena. Proto vás výbor SRPŠ a MNV přivítá kdykoliv na brigádě.

Závěrečné plenární zasedání MNV v Bílovicích nad Svitavou, které se koná v restauraci JEDNOTY u Ševčíků v Bílovicích v pátek dne 30. prosince v 19 hodin.

Dozvíte se na něm o plnění i přípravě dalšího plánu kulturně výchovné, branné a tělovýchovné činnosti.

Budete seznámeni s plánem MNV na rok 1989.

Budou se hodnotit díla z „Akce Z“ v roce 1988 a vyhlašovat „Akce Z“ pro rok 1989.

Uslyšíte zprávu výboru lidové kontroly, ve které bude proveden rozbor stížností, námětů a podání v roce 1988.

Vydává MNV Bílovice nad Svitavou — Za redakci odpovídá Bořivoj Nejezchleb, ředitel ZŠ, tel. 65446. — Vychází dvakrát do roka k jarním a podzimním agitacním dnům — Povoleno ONV Brno-venkov - p. č. 3703069-88
Neprodejně. Vytiskl Tisk 56 — provozovna Dolní Kounice — 4472-88